

FÅ OVERSIKT OVER LABORATORIEBRUKEN PÅ DITT LEGEKONTOR

Noen leger rekvirerer mange laboratorieprøver, andre få. Dette gjelder analyser både med og uten refusjon. Ulike pasientlister forklarer bare delvis forskjellene mellom fastlegenes laboratoriebruk. Hvordan er dette på ditt legekantor?

Av Geir Thue, fastlege i Bergen, professor II ved Universitetet i Bergen og seksjonsleder i Noklus, Line Agledal, prosjektkoordinator IT i Noklus og Wenche Iren Bjelkarøy, avdelingsingeniør i Noklus

Laboratoriearbeidet er en stor og viktig arbeidsoppgave på legekantoret. Det er avgjørende at det gjøres korrekt slik at diagnostikk og oppfølging av pasientene blir så god som mulig. Men hvilke prøver skal rekvireres – og når?

Alle som har arbeidet på et legekantor, vil ha merket at legene har ulike synspunkter på dette. Hva med å se på laboratoriebruken sammen? Tverrfaglig kvalitetsarbeid på legekantoret, der medarbeiderne og legene samarbeider, gir kurspoeng og samtidig oversikt og dialog om laboratoriebruken.

VARIERENDE

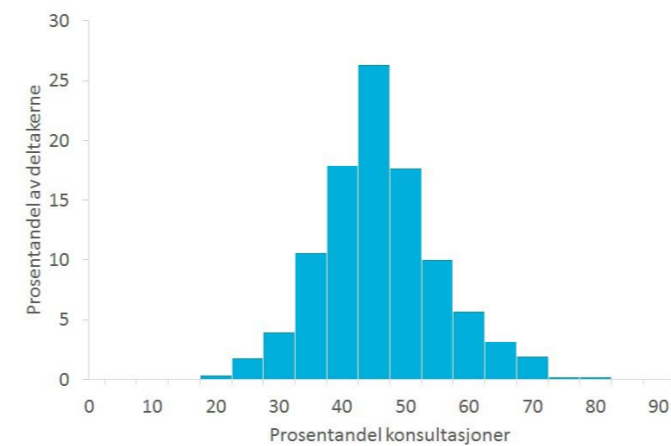
Det man tror man gjør, stemmer ikke alltid med virkeligheten når man teller opp. Figuren øverst på neste side viser hvor ofte fastlegene rekvirerer laboratorieprøver. I gjennomsnitt rekvirerer fastlegen laboratorieprøver i 44 prosent av konsultasjonene. Rekvireringen varierer imidlertid fra 15 til 70 prosent av konsultasjonene. Hvor ofte legene ved ditt legekantor rekvirerer, vil ha betydning for arbeidsmengden for medarbeider på laboratoriet.

Ser vi på hvilke analyser som rekvireres, er forskjellene også store.

Tabellen til høyre viser eksempler på rekvirering av noen prøver fra tre fastleger på samme legekantor. I kolonnen til høyre kan du sammenligne disse

Eksempler, variasjon mellom legene for noen enkeltanalyser	Prosentandel konsultasjoner der analysen er rekvirert			Gjennomsnitt (%) og spredning (10-90 prosentiler) for alle som deltar
	Anne	David	Erik	
DATASETT FOR:				
CRP	10,9	19,0	23,4	14,0 (6,8 – 21,8)
SR	2,7	9,2	16,7	9,3 (2,2 – 19,9)
u-Stix	6,6	17,8	7,7	11,1 (6,2 – 17,4)
GT	7,4	12,0	14,0	9,5 (2,1 – 20,3)
ALP	2,4	12,1	9,6	8,8 (1,8 – 19,1)
Kreatinin	14,9	21,2	27,0	17,0 (8,4 – 27,7)
TPK	7,1	1,4	2,7	10,2 (1,5 – 24,4)
TSH	8,9	8,3	17,0	12,4 (6,5 – 19,8)
Fritt T4	6,0	8,2	16,4	10,7 (4,2 – 19,1)

tre fastlegenes rekvirering med gjennomsnittet fra alle leger som har sendt laboratoriedata til Noklus.

Lege Erik rekvirerer for eksempel CRP i 23,4 prosent av alle konsultasjonene, mens Anne rekvirerer CRP i 10,9 prosent. Med bakgrunn i gjennomsnitt og spredningen fra alle leger (prosentiler i kolonnen helt til høyre), kan dere så ha en dialog på når de ulike laboratorieanalysene bør rekvireres.

Ser vi på bruken av SR, varierer prosentandelen for de tre legene fra 2,7 til 16,7! Her er variasjonen mellom alle legene som har sendt data fra 2,2 til 19,9 prosent. Spredningen er oppgitt som 10-90-prosentil, dvs. forskjellen mellom de 10 prosent av legene som rekvirerer minst og de 10 prosent som rekvirerer mest av analysen.

Figuren og tabellen er basert på data som programvaren Noklus Praksisprofil har trukket ut fra datajournalen på et legekantor. Dette programmet er gratis og kan lastes ned fra Noklus sin hjemmeside. Legene får da en rapport med oversikt over sin laboratoriebruk, dvs. antall laboratorieprøver legen rekvirerer i forhold til antall konsultasjoner. Dette blir sett i forhold til hva andre leger i gjennomsnitt rekvirerer. Legen får også en oversikt over hvor ofte det tas prøver i de ulike aldersgruppene i legens pasientpopulasjon.

DISKUTER RAPPORTEN

For legen er det nyttig å diskutere rapporten med kolleger på eller utenfor legekantoret. Rapporten er også nyttig for både leger og medarbeidere, fordi den gir et godt grunnlag for å diskutere, undervise om og kvalitetssikre egne laboratorierutiner. Tas det for mange prøver, eller rekvireres det for få av en eller flere analyser? Er en av legene «underforbruker» eller «overforbruker», eller skiller legen seg ut i forhold til de andre legene på kontoret når det gjelder laboratoriebruk? Er prøvebruken ved deres legekantor spesiell, eller er dere ganske «gjennomsnittlige» i forhold til andre praksiser?

Det er riktig nok legen som må melde seg (eller legekantoret) på «Praksisprofil» fra Noklus, men kanskje du som medarbeider kan ta initiativet? Programvaren og uttak av data er godkjent av Datatilsynet. Tilbudet er gratis, og det er enkelt å ta ut data og sende data til Noklus via helsenettet (gjøres like enkelt som legen sender henvisninger etc. elektronisk). Både leger og medarbeidere kan få kurspoeng ved å benytte seg av tilbudet. Mer informasjon finner du på noklus.no, men ta gjerne kontakt på epost (noklus@noklus.no) eller med Noklus sin lokale laboratoriekonsulent om dere vil ha mer informasjon om Praksisprofil.

Kurs og kompetanseheving for helsepersonell

- **Laboratoriearbeid med skiftestue**
Lær kapillær og venøs blodprøvetaking, EKG, BT og rutiner på lab.
- **Venøs blodprøvetaking**
Ønsker du å lære deg og ta blodprøver?
- **System X**
Teoretisk og praktisk kurs i journalsystemet som benyttes på legekantor.
- **DIPS**
Teoretisk og praktisk kurs i journalsystemet som benyttes på sykehus.
- **Pasientkommunikasjon**
Hvordan møte pasienter og pårørende i vanskelige situasjoner?
- **Akuttvurdering av pasienter på legekantor**
Faglig påfyll for sekretærer.
- **Kurs i det nyeste innen sårbehandling**
Ønsker du mer kunnskap om sår og behandling av disse?
- **Diabetes**
Ønsker du mer kunnskap om forebygging, behandling og komplikasjoner ved diabetes og diabetes sår?
- **Engelsk for sekretærer**
Ønsker du å bli mer profesjonell og trygg i kommunikasjon med engelsktalende pasienter?

Påmelding til post@cefalono.no eller ring **22 99 94 94**

Se vår kursoversikt på www.cefalono.no